

Inspiratiefiche

door Ilse Moens

Geesten in het landhuis

Auteur: Lucy Strange

Illustrator: Pam Smy

Vertaler: Aleid van Eekelen-Benders

Uitgever: Gottmer

Jaar van uitgave: 2025

Over de makers

Lucy Strange woont op het Engelse platteland. Ze is bekend van haar prijswinnende boeken zoals “Ons kasteel aan zee” en “Het geheim van het nachtegaalbos”. Voor ze zich volledig ging toeleggen op het schrijven, werkte ze vijftien jaar als leerkracht Engels. Daarnaast is ze ook acteur. Ze spreekt dan ook haar eigen audioboeken in. In haar boeken verweeft ze graag elementen van volksverhalen, magie en fantasie met een historische setting.

Pam Smy is auteur, illustrator en geeft les aan de Cambridge school of Art. Ze maakte illustraties voor boeken voor alle leeftijdsgroepen, maar heeft toch een voorliefde voor kinder- en jeugdliteratuur. Ze heeft een passie voor schetsboeken en observatietekeningen; de dingen tekenen zoals je ze echt kan zien.

Korte inhoud

Matilda Duyster voert samen met haar oom Barnabus en haar tante Evelien – oftewel spiritueel medium Signora Valentina – theatervoorstellingen op waarbij ze doen alsof contact kunnen leggen met de doden. Na een van hun voorstellingen worden ze benaderd door barones Rosa Beauchamp, die hen wil inhuren om de geest die haar landhuis teistert tot rust te brengen. Matilda heeft haar twijfels bij deze onderneming, maar haar oom en tante grijpen de opdracht met beide handen aan, verleid door de belofte van een royale vergoeding.

Tot Matilda's verbijstering blijkt dat zij écht geesten kan zien. Ze slaat de handen in elkaar met Edgar Woudt, één van de spoken van het landhuis. Samen gaan ze op onderzoek uit om de geheimen van het landhuis te doorgronden.

Doelgericht in interactie met de inspiratiefiche

Kinderen en jongeren die meedoen met de Leesjury lezen bewust en actief. Sommigen doen dit tijdens hun vrije tijd in de bibliotheek, thuis of via de school. Jij als begeleider helpt hen daarbij. Door met hen in interactie te gaan, doe je hen als lezer groeien in hun literaire competenties. Daarbij komen vier aspecten aan bod: juryleden beleven, interpreteren, analyseren en beoordelen de Leesjury-boeken.

De inspiratiefiches van de Leesjury bieden jou als begeleider houvast. Ze nodigen je uit om met gerichte vragen en opdrachten te werken. Zo help je de leeservaring van je juryleden te verrijken

en verdiepen. Je leest er meer over op <https://www.deleesjury.be/doelgericht-interactie-met-de-inspiratiefiches>.

Deze fiches zijn opgemaakt voor elke Leesjury-begeleider, in de bib of op school. Sta je voor de klas? Elke fiche is gelinkt aan enkele minimumdoelen en eindtermen van het Vlaamse onderwijs. Op het einde van deze inspiratiefiche vind je de gelinkte minimumdoelen of eindtermen.

1

VOOR HET LEZEN

Toon de cover aan de juryleden (en lees de titel bijvoorbeeld voor in 'tante-Evelien-stijl', op een erg grootse, dramatische manier).

- Waarover denk je dat dit boek zal gaan?
- Welke sfeer straalt de cover uit?
- Doet de cover je ergens aan denken? Zag je al eens een gelijkaardige cover? Of doet de cover je denken aan een reeks of een film die je ooit zag?
- Waar en wanneer zie je jezelf dit boek lezen? Lijkt je dit een boek voor het strand? Of voor een druilerige dag? Een donkere stormachtige nacht? Of een mooie lentedag?
- Welke snack zou je erbij nemen?

2

TIJDENS HET LEZEN

The Guardian noemt dit boek "Griezelig, gezellig en grappig".

- Nodig de juryleden uit om na te denken en notities te maken over hoe een griezelige sfeer opgebouwd wordt in de tekst en de illustraties. Of wat maakt het boek nu net gezellig of grappig?
- Wijs de juryleden op de vele illustraties in het boek en vraag hen te letten op de relatie tussen tekst en illustratie. In welke mate werken deze samen?
- Spoor de juryleden aan zeker ook aandacht te besteden aan de hoofdstuktitels en na te denken over wat hun functie zou kunnen zijn.

Griezelig, gezellig en grappig

Bespreek met de juryleden wat ze noteerden tijdens het lezen.

→ Vond je het boek griezelig/ spannend? Welke fragmenten/illustraties vond je griezelig/ spannend en waarom?

Enkele voorbeelden:

- Omschrijvingen van de omgeving, zoals:
 - "Bleker en droeviger dan herfstluchten. Dit blauw was wittig van ijs, vol van de geesten van manen bij dag." (p.55)
 - "Het zag eruit als een hoge, kronkelende toren. *Net iets uit een griezelig oud sprookje*, dacht Matilda. Ze keek omhoog, recht in de stenen ogen van een afschuwelijke waterspuwer." (p.39)
 - "De gele gloed van enkele lantaarns op goed uitgekiende plekken zorgde voor griezelige vakjes licht, die bevende schaduwen wierpen op de gezichten van de mensen die daar in het donker bij elkaar stonden. (p.160)
 - "er zweefden slierten maanlicht rond als spoken." (p.180)
- Omschrijvingen van geluiden (of net het ontbreken van geluid), zoals "De Stilte (...) was onvoorstelbaar intens, donker, gespannen, huiverend..." (p.12), "gefluister, koud ruisend als de winterwind" (p.90), "droevige gekletter" (p.98), "hoorbare golf van emotie" (p.10), ...
- Spel met licht en schaduwen in de illustraties, zie bijvoorbeeld pagina's 66-77.
- De woeste natuur in de illustraties: kale, kronkelende takken; mist (zie p. 160-161)
- De bovennatuurlijke elementen
- ...

→ Welke elementen uit het boek vond je net grappig?

Enkele voorbeelden:

- Onverwachte antwoorden, zoals het verzoek van de kleine Edna op pagina 10: "Vergeet niet Molly de poes met Kerstmis haar speciale kalkoenhapje te geven!" of Kobus en zijn onbeschofte rijmpjes (p.80)
- De grapjes van Barnabus (zie bijvoorbeeld pagina 28 en 64)
- Het dramatische van tante Evelien
- ...

→ En waarom zou The Guardian dit boek "gezellig" noemen? (vb. atmosferisch, vriendschap, familie, happy end ...)

Waarin Matilda Duyster terecht komt in een sfeervol avontuur

Wist je dat? Hoofdstuktitels met “Waarin” waren erg populair bij auteurs in de achttiende en negentiende eeuw? Nu worden ze vaak gebruikt om het gevoel van die oude romans op te wekken. Maar welke functie hebben de hoofdstuktitels nog? Vb.:

- Een kleine hint naar wat komen gaat: interesse opwekken en spanning opbouwen (“Waarin wordt gebrabbeld, gekrijst en gejammerd (dus zet je maar schrap)” (p.180))
- Komisch effect (“Waarin, oeps” (p.98))

→ Wat vind jij van deze techniek?

→ Is er een hoofdstuktitel die er voor jou uitsprong, die je erg nieuwsgierig maakte naar wat er komen ging?

→ Is er een hoofdstuk dat jij een andere titel zou geven? Zo ja, waarom?

— Lees nu ook eens volgende passages:

- “Ze moest er niet aan denken wat voor verschrikkelijks er over vijf minuten zou plaatsvinden...” (p. 112)
- “Iets zei haar dat deze seance niet heel erg goed zou gaan...” (p.83)

→ Wat wil de auteur bereiken met dergelijke zinnen? (Spanning opwekken, zodat je als lezer wil weten wat er gaat gebeuren).

Samenspel tussen tekst en illustraties

Dit boek is ontstaan omdat Lucy Strange en Pam Smy graag een boek wilden maken waarin tekst en illustraties nauw samenwerken.

→ Vind je dat hen dat gelukt is?

→ Op welke manier werken tekst en illustraties hier samen? Vb.

- zelfde sfeer in de tekst en de illustraties,
- de tekst loopt verder in tekstballonnetjes in de illustraties (zie bijvoorbeeld pagina 9, 20 en 81)
- er zitten aanwijzingen voor het oplossen van het mysterie in de illustraties (het blauwe oog van de waterspuwer op pagina's 53 en 77)

→ Welke kleuren worden gebruikt in de illustraties? (Vooral wit, zwart, grijs en blauw)

→ Waarom zou Pam Smy gekozen hebben voor blauw als accentkleur?

→ Hoe zou je de tint blauw die ze gekozen heeft omschrijven? (Vb. grijsig, kil, mooi, griezelig ...)

→ Vind je deze kleur passen bij (de sfeer van) het verhaal?

→ Lees hoofdstuk 6 (vanaf pagina 49). Vind je ook in de tekst verwijzingen naar de kleur blauw?

- “koele, glinsterende tinten blauw” (p.51)
- “glasblauwe ijspegels” (p.54)
- “Bleker en droeviger dan herfstluchten.” (p.55)

→ Vind je deze omschrijvingen passen bij het blauw van de illustraties?

Creatieve verwerking

Kies je kleur

Materiaal

- verfkleurkaartjes uit de doe-het-zelfzaak, of een boek over kleuren met daarin veel verschillende kleurtinten, bijvoorbeeld *Colorama: het boek over alle kleuren en tinten* van Cruschiform, of kleurpotloden in verschillende tinten, of kleuren die je kan zien op de plek waar je je bevindt (vb. ruggen van boeken in de bibliotheek ...)

Laat de juryleden een kleur kiezen die ze absoluut niet bij dit boek vinden passen.

→ Waarom kies je deze kleur?

Kies een kleur (en leg uit waarom die tint), die je vindt passen bij, bijvoorbeeld:

- een roman die zich afspeelt in de middeleeuwen,
- een toekomstroman,
- het sprookje “Hans en Grietje”,
- een receptenboek voor koekjes, cakes en taarten,
- een non-fictieboek over huisdieren,
- een prentenboek over slapengaan

De juryleden kunnen bijvoorbeeld ook een palet van een drietal kleuren kiezen.

TIP: Neem er voor *Hans en Grietje* bijvoorbeeld ook eens de bewerking van de hand van Bethan Woollvin bij: zij werkt hier ook met zwart/wit/grijs en een accentkleur. Wat vinden de juryleden van haar keuze?

“Maar een seance is nu eenmaal een vrij...dramatische aangelegenheid” (p.42)

- Lucy Strange is actrice van opleiding. Die kennis gebruikt ze om haar eigen audioboeken in te lezen. Laat de juryleden bijvoorbeeld het eerste hoofdstuk zo dramatisch mogelijk voorlezen of ten tonele brengen. Laat hen daarbij gebruik maken van grote bewegingen, heel veel emotie, luide stem ...
- Laat de juryleden eventueel zelf griezelige geluiden ontwerpen, of laat hen de geluiden die in de tekst worden beschreven, verklanken.
- Op pagina 92-93 krijgt Kobus als een ‘vogelig inbraakalarm’: “Er is hier nog iemand!”. Laat de juryleden deze zin zeggen op Kobus’ manier, maar ook verschrikt (zoals Wim Simons), grappend (als oom Barnabus), overdreven en plechtig (zoals tante Evelien), met de hoge stem van de barones ...

Spel van licht en schaduw

Pam Smy speelt met licht en schaduw: we zien grote lichtbundels, lantaarnlicht, silhouetten ... Ga aan de slag met zaklampen, met verschillende lichtsterktes en lichttemperatuur. Vanuit welke hoek krijg je de grootste schaduw, of net de kleinste? Hoe krijg je de griezeligste schaduw, de meest afgelijnde, of net diegene met de zachtste randen?

4

VERDER LEZEN

Volgende boeken zijn gelinkt aan dit Leesjury-boek door hun onderwerp, thema, soort of genre. Je kan ze tippen aan je juryleden, zelf lezen en/of gebruiken bij volgende leesactiviteiten:

- De schedel / Jon Klassen (Hoogland en Van Klaveren, 2024) (gezellig griezelig, sfeervol, volksverhalen, samenspel van tekst en illustratie)
<https://www.boekenzoeker.be/de-schedel>
- Kleuren: een tentoonstelling over kleur & kunst / Ted van Lieshout (Leopold, 2019) (informatief boek, kleuren, kunst(geschiedenis), weetjes, kijkboek)
<https://www.boekenzoeker.be/kleuren-een-tentoonstelling-over-kleur-kunst>
- Colorama : het boek over alle kleuren en tinten / Cruschiform (Lannoo, 2017) (informatief boek, 133 kleurtinten, grafische stijl, weetjes, kijkboek)
<https://www.boekenzoeker.be/colorama-het-boek-over-alle-kleuren-en-tinten>

Andere boeken van Lucy Strange vind je op Boekenzoeker:

<https://www.boekenzoeker.be/boeken?tekst=auteur%3A%20Lucy%20Strange>.

Andere boeken van Pam Smy vind je op Boekenzoeker:

<https://www.boekenzoeker.be/boeken?tekst=auteur%3A%20Pam%20Smy>.

Volgende bronnen werden gebruikt bij 'Over de makers':

- <https://www.lucystrange.org/about>
- <https://gottmerkinderboeken.nl/auteur/lucy-strange/>
- <https://www.ibby.org.uk/pam-smy/>
- <https://www.pamsmy.com/about>

5

MINIMUMDOELEN

Met deze fiche kan je werken aan volgende minimumdoelen:

- Nederlands – Lezen – Vlot en vloeiend lezen - 1.1.2: De leerling kan teksten expressief lezen.
- Nederlands- Lezen- Tekstbegrip - 1.1.3: De leerling kan expliciete en impliciete informatie uit een tekst combineren om tot een logische conclusie te komen.
- Nederlands – Literatuur – Interactie met literatuur - 1.5.4: De leerling kan elementen uit de tekst situeren binnen zijn/haar vakspecifieke kennis en voorkennis.
- Muzische vorming – Beeld – Bouwstenen – 6.3.4: De leerlingen kunnen de betekenis van kleuren, toon- en tintwaarden benoemen en gebruiken.

Juryleden kunnen online op de boeken reageren. Zo ontstaat er nog meer interactie in de Leesjury-community! Ga naar www.deleesjury.be, klik op 'Lezen' en dan op de gewenste leeftijdsgroep en het boek in kwestie.

© Iedereen Leest en Ilse Moens, 2026
Vormgeving: Simon Bequoye